

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล.....นายคำนวน ขำสุวรรณ.....
๒. เลขประจำตัวประชาชน.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้.....๓๐/๑ หมู่ที่ ๔ ต.ด่านแม่ฉลวย อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี.....
โทรศัพท์.....๐๘๑-๘๕๗ ๕๕๖๓.....Facebook.....กำนันกุ่ม คำนวน ขำสุวรรณ.....Line.....๐๘๑-๘๕๗ ๕๕๖๓.....
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๖
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา..มัธยมศึกษาปีที่ ๖.....
สถานศึกษา.....การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี.....
คณะ/สาขาวิชา.....-
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ดำรงตำแหน่ง กำนันตำบลด่านแม่ฉลวย
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๘๐๐.๐๐๐.....บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.....๒๕๕๙.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน.....๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
แปลงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ ๖ ไร่ มีขั้นตอน ดังนี้
 ๑. การเตรียมดิน
ไถดะ ช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม ไถด้วยผานสาม ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อกำจัดวัชพืช และเตรียมหน้าดิน ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน เพื่อฆ่าเชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช
ไถแปรและคราด ช่วงเดือน มิถุนายน ไถแปรด้วยผานเจ็ด เพื่อย่อยดินให้ละเอียด และคราดเก็บเศษซากพืชและวัชพืช
ยกร่อง
สร้างร่องแปลงปลูก โดยเว้นระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร
หมายเหตุ ขึ้นอยู่กับปริมาณฝนที่ตกในการไถแปร
 ๒. การเลือกและเตรียมเมล็ดพันธุ์:
เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ซี.พี. เอ็ม-๒๖
ลักษณะประจำพันธุ์ ผักใหญ่ ยืนต้นดี สีสวย อายุเก็บเกี่ยว เก็บสด ๑๐๕ - ๑๑๐ วัน เก็บแห้ง ๑๑๕ - ๑๒๐ วัน ลักษณะเด่น ระบบรากและลำต้นแข็งแรง ต้านทานโรคใบไหม้แผลใหญ่ และโรคราสนิม ผักเขียว

เมล็ดลี้ก เมล็ดลี้สั่มเหลืองกิ่งหัวแข็ง เปลือกหุ้มฝักมิด ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ กก./ไร่ (ที่ความชื้น ๒๘-๓๐ %) ปลุกได้ดีในพื้นที่ราบ ที่เนิน ดินสมบูรณ์ ปริมาณน้ำฝนดี ระยะปลุก ๗๐x๒๐ ซม. หลุมละ ๑ ต้น พื้นที่ปลุก ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ต้น/ไร่ เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และช่วงเวลาปลุก

เตรียมเมล็ด ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ให้มีความสมบูรณ์ และอาจคลุกด้วยสารป้องกันเชื้อราก่อนปลุก

๓. การปลุก

ปลุกห้วงเดือน กรกฎาคม ๒๕๖๘

หมายเหตุ สังเกตดินร่วนซุยในการหยอดเมล็ด (ขึ้นอยู่กับน้ำฝน)

โดยวิธีหยอดเมล็ดลงในหลุมลึกประมาณ ๔-๕ เซนติเมตร ระยะระหว่างหลุม ๒๐-๒๕ เซนติเมตร หยอด เมล็ด ๑-๒ เมล็ดต่อหลุม ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเฉลี่ย ๓.๕ กิโลกรัมต่อไร่ (ชุดขับเพลายอดเมล็ดเพื่อควบคุมอัตรา การหยอดเมล็ดพืช ขนาด ๓.๕ หุน พร้อมชุดเพลายอดปุ๋ยเพื่อควบคุมอัตราการหยอดปุ๋ย)

ระยะปลุก ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร ระหว่างหลุม ๒๐ เซนติเมตร

๔. การดูแลรักษา

๔.๑ การใส่ปุ๋ย

ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ พร้อมกับการหยอดเมล็ด อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ (จำนวน ๓ กระสอบ จำนวน ๑๕๐ กิโลกรัม)

ปุ๋ยทำร่นข้าวโพด ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ผสม ๔๖-๐-๐ หลังปลุก ๓๐-๔๐ วัน สัดส่วน ๒ : ๑ กระสอบ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (จำนวน ๖ กระสอบ จำนวน ๓๐๐ กิโลกรัม)

๔.๒ การกำจัดวัชพืช

หลังปลุกข้าวโพด ๒๕ วัน พ่นสารเคมีกำจัดหนอนอีม้าเม็กดินเบนโซเอต + นิโคซัลฟูรอน (นิโคพลัส) ๑ ชุด+อะทราซีน ๘๐% WP ๑ ถัง (สารกำจัดวัชพืช) ผสม ปุ๋ยยูเรีย สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕ กิโลกรัม น้ำ ๔๐๐ ลิตร/ไร่

๔.๓ การป้องกันศัตรูพืช

ก่อนปลุกคลุกเมล็ดด้วยสารเคมีกำจัดแมลง (ยาปู)

ระยะรอเก็บเกี่ยวข้าวโพด กำจัดหญ้าเถาเลื้อย การจัดการตามความหนาแน่นของเถาเลื้อย ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ และจัดการศัตรูพืชที่อาจเกิดขึ้น

๔.๔ การเก็บเกี่ยว

อายุ ๑๒๐ วันขึ้นไปหลังปลุก การเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยใช้เครื่องเกี่ยวนวด เป็นวิธีการ ที่ช่วยให้การเก็บเกี่ยวรวดเร็ว ลดความสูญเสีย และลดต้นทุนการผลิต

การเก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ราคา ๙-๑๐.๑๐ บาท/กิโลกรัม (ขึ้นอยู่กับ % ความชื้น) ไม่เกิน ๑๔ % เป็นข้าวโพดแห้ง ๓๐ % เป็นข้าวโพดสด

หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นำวั ว จำนวน ๑๒๐ ตัว ปลอ่ยเลี้ยงในแปลงข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ มูลสัตว์ช่วยย่อยและปรับสภาพดิน การเลี้ยงแบบปลอ่ยช่วยลดต้นทุนค่าอาหารและแรงงานในการจัดการวั

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๓.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การเตรียมดิน/การจัดการแปลง

ไถดะ ช่วงเดือน เมษายน-พฤษภาคม ไถด้วยพานสาม ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อ กำจัดวัชพืชและเตรียมหน้าดิน ตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน เพื่อฆ่าเชื้อโรคและแมลงศัตรูพืช

ไถแปรและคราด ช่วงเดือน มิถุนายน ไถแปรด้วยพานเจ็ด เพื่อย่อยดินให้ละเอียด และคราดเก็บ เศษซากพืชและวัชพืช

ยกร่อง สร้างร่องแปลงปลูก โดยเว้นระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การเลือกใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ซี.พี. เอ็ม-๒๖

ลักษณะประจำพันธุ์ ฝักใหญ่ ยืนต้นดี สีสวย อายุเก็บเกี่ยว เก็บสด ๑๐๕ – ๑๑๐ วัน เก็บแห้ง ๑๑๕ – ๑๒๐ วัน ลักษณะเด่น ระบบรากและลำต้นแข็งแรง ต้านทานโรคใบไหม้แผลใหญ่ และโรคราสนิม ฝักเดี่ยว เมล็ดเล็ก เมล็ดสีส้มเหลืองกึ่งหัวแข็ง เปลือกหุ้มฝักมิด ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ กก./ไร่ (ที่ความชื้น ๒๘-๓๐ %) ปลูกได้ดีในพื้นที่ราบ ที่เนิน ดินสมบูรณ์ ปริมาณน้ำฝนดี ระยะปลูก ๗๐×๒๐ ซม. หลุมละ ๑ ต้น พื้นที่ปลูก ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ต้น/ไร่ เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และช่วงเวลาปลูก

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ซี.พี. ๕๐๘

ลักษณะประจำพันธุ์ ฝักใหญ่ ยืนต้นดี ผลผลิตสูง อายุเก็บเกี่ยว ๑๐๐ – ๑๑๐ วัน ในเขตที่ราบ ริมน้ำ อายุเก็บเกี่ยว ๑๒๐ – ๑๓๐ วัน ในเขตที่สูงอากาศเย็น ลักษณะเด่น ลำต้นและระบบรากแข็งแรง ฝักเดี่ยว ขนาดใหญ่ แขนเล็ก เมล็ดเล็ก เปลือกหุ้มฝักมิด ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ กก./ไร่ (ที่ความชื้น ๒๖-๒๙ %) ปลูกได้ดีในที่ราบ อากาศเย็น ดินสมบูรณ์ ปริมาณน้ำฝนดี ระยะปลูก ๗๐×๒๐ ซม. หลุมละ ๑ ต้น พื้นที่ปลูก ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ต้น/ไร่

เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ซี.พี. ๓๐๓

ลักษณะประจำพันธุ์ ฝักใหญ่ หักง่าย ยืนต้นดี สีได้เนื้อ อายุเก็บเกี่ยว ๑๑๐-๑๒๐ วัน ลักษณะเด่น ระบบรากและลำต้นแข็งแรง การเจริญเติบโตดี ฝักเดี่ยวขนาดใหญ่ เมล็ดโต แขนเล็ก เมล็ดเล็ก เปอร์เซ็นต์กะเทาะ เมล็ดสูง เปลือกหุ้มฝักมิด ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๕๐๐-๒,๐๐๐ กก./ไร่*(ที่ความชื้น ๒๕-๓๐ %) ปลูกได้ดีในพื้นที่ราบ ที่เนิน ดินสมบูรณ์ ปริมาณน้ำฝนดี ระยะปลูก ๗๐×๒๐ ซม. หลุมละ ๑ ต้น พื้นที่ปลูก ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ต้น/ไร่

เตรียมเมล็ด ตรวจสอบเมล็ดพันธุ์ให้มีความสมบูรณ์ และอาจคลุกด้วยสารป้องกันเชื้อราก่อนปลูก

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การใช้ปุ๋ยตามระยะการเจริญเติบโต ดังนี้

ปุ๋ยรองพื้น ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ พร้อมกับการหยอดเมล็ด อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ (จำนวน ๓ กระสอบ จำนวน ๑๕๐ กิโลกรัม)

ปุ๋ยทำร่นข้าวโพด ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ผสม ๔๖-๐-๐ หลังปลูก ๓๐-๔๐ วัน สัดส่วน ๒ : ๑ กระสอบ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (จำนวน ๖ กระสอบ จำนวน ๓๐๐ กิโลกรัม)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๕.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน.....๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรที่ ๑ การใช้เครื่องจักรในการทำการเกษตร (ลดต้นทุน)

หลักสูตรที่ ๒ การใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก (พื้นที่ราบ,พื้นที่ลาดชัน)

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน.....๑.....หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตร การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน.....๒.....หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรที่ ๑ การปลูกมะกรูดเพื่อตัดใบ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

หลักสูตรที่ ๒ การเลี้ยงกระบือ (วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงสัตว์)

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยใช้เครื่องจักรกล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตทั้งในด้านแรงงาน เวลา และการใช้ปัจจัยการผลิต
๓. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและผลผลิตต่อไร่
๔. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

ขั้นตอนและวิธีการ

๑. การเตรียมดินด้วยเครื่องจักรกล
 - ไถด้วยผานสาม ลึก ๒๐-๓๐ ซม. ตากดิน ๗-๑๐ วัน
 - ไถแปรด้วยผานเจ็ด ย่อยดิน เก็บเศษวัชพืช
 - ยกร่องด้วยรถไถไถวันละระยะ ๗๕ ซม.
๒. การเลือกพันธุ์และการหยอดเมล็ดด้วยเครื่องหยอดเมล็ดและปุ๋ย
 - ใช้พันธุ์ ซี.พี. เอ็ม-๒๖ เหมาะสมกับพื้นที่ศรีสวัสดิ์
 - หยอดเมล็ดลึก ๔-๕ ซม. ระยะ ๗๕×๒๐ ซม. เฉลี่ย ๑๒,๐๐๐ ต้น/ไร่
 - ใช้ชุดขับเพลายอดเมล็ด + เพลายอดปุ๋ย ควบคุมอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์และปุ๋ยได้แม่นยำ
๓. การใส่ปุ๋ยและกำจัดวัชพืช
 - การใช้ปุ๋ยรองพื้นและปุ๋ยทำร่น ด้วยเครื่องใส่ปุ๋ยช่วยกระจายสม่ำเสมอ
 - การพ่นสารป้องกันกำจัดวัชพืชและแมลงศัตรูพืช โดยใช้เครื่องพ่นแรงดันสูง
๔. การเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวนวดข้าวโพด
 - เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ ๑๒๐ วัน
 - ใช้เครื่องเกี่ยวนวดเพื่อลดการสูญเสีย ลดแรงงาน เพิ่มความรวดเร็ว
 - ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๐๐ กก./ไร่ ราคาขาย ๙-๑๐.๑๐ บาท/กก.
๕. การใช้ประโยชน์หลังเก็บเกี่ยว
 - ปลอ่ยัว ๑๒๐ ตัวลงแปลงข้าวโพดหลังเก็บเกี่ยว ช่วยกำจัดเศษซากพืช และเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน
 - ลดค่าแรงและค่าอาหารสัตว์

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ให้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop + Field day)

- ๑ บรรยายให้ความรู้เรื่องการจัดการต้นทุนและการใช้เครื่องจักรกล
- ๒ สาธิตการใช้เครื่องจักรกล เช่น รถไถ, เครื่องหยอดเมล็ด, เครื่องพ่นสาร, เครื่องเกี่ยวนวด
- ๓ ให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติจริงในแปลงสาธิต ๖ ไร่ของ ศพก.
- ๔ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างเกษตรกรต้นแบบกับเกษตรกรผู้เข้าร่วม

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอศรีสวัสดิ์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการในพื้นที่และเชื่อมโยงเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้การพัฒนาที่สามารถดำเนินการได้จริง เริ่มต้นด้วยการจัดเวทีประชุมระดับอำเภอ เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอ และปัญหาจากเกษตรกรในพื้นที่ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำเข้าสู่เวทีระดับจังหวัด พร้อมทั้งชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้การจัดทำแผนตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ต่อมาเป็นการวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์ฯ และเครือข่าย ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยทำ SWOT Analysis เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของพื้นที่ พร้อมจัดทำข้อมูลพื้นฐาน เช่น ความพร้อมของเกษตรกร ผลิตผลดิน และแปลงเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนอย่างเป็นรูปธรรม ในการวางแผนพัฒนาศูนย์ มีการเสนอแนวทางการปรับปรุงฐานเรียนรู้ การพัฒนาแปลงเรียนรู้ต้น การจัดทำเอกสารเผยแพร่ และข้อมูลประจำศูนย์ รวมถึงการนำทีมขับเคลื่อนภาคสนาม ประสานงานกับเกษตรกรต้นแบบและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การเชื่อมโยงแผนงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอีกบทบาทสำคัญ โดยเข้าร่วมประชุมระดับจังหวัดเพื่อประสานแผนงานของศูนย์ฯ กับแปลงใหญ่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ปศุสัตว์ ประมง ชลประทาน และการตลาด พร้อมเสนอประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการบูรณาการ เช่น ระบบน้ำเพื่อการเกษตร การแปรรูปผลิตผล และช่องทางการตลาดร่วม ในเชิงปฏิบัติ การให้บริการแก่เกษตรกรถือเป็นหน้าที่สำคัญ ทั้งการให้คำปรึกษา การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ เช่น Field Day และการสาธิตเทคโนโลยี รวมถึงเป็นช่องทางในการรับฟังปัญหาของเกษตรกรและนำเสนอปัญหาไปยังคณะกรรมการระดับจังหวัด บทบาทในการพัฒนาเกษตรกรและเครือข่ายยังรวมถึงการเป็นวิทยากรและเจ้าภาพในการอบรม ร่วมสนับสนุนเกษตรกรต้นแบบและนวัตกรรมท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังประสานกับสถาบันการศึกษา เพื่อทำวิจัย ทดลองนวัตกรรม และเปิดศูนย์ฯ เป็นแหล่งฝึกงานของนักศึกษา ทำให้ศูนย์ฯ เป็นทั้งแหล่งเรียนรู้และแหล่งวิจัยเชิงปฏิบัติ การขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติม เช่น ป้ายฐานเรียนรู้ เอกสารวิชาการ และโครงการเสริม เช่น ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการแปรรูปผลิตผลการเกษตร เป็นอีกหนึ่งหน้าที่ที่ช่วยเสริมความเข้มแข็งของศูนย์ฯ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกษตรกร

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอศรีสวัสดิ์ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน และหาแนวทางพัฒนาที่เหมาะสม พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

ในการวางแผนกิจกรรม ได้มีการกำหนดหัวข้อและฐานเรียนรู้ที่สำคัญ อาทิ การจัดการดิน น้ำ พันธุ์พืช การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การจัดการตอซังโดยไม่เผา รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การใช้โดรน และการใช้ชีวภัณฑ์ มาใช้ในกระบวนการผลิต พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาและสถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์ ประมง และพัฒนาที่ดิน เมื่อเข้าสู่การปฏิบัติ ได้มีการประสานเครือข่าย ศพก. ในอำเภอศรีสวัสดิ์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมร่วมกัน รวมถึงการจัดทำแปลงเรียนรู้และฐานเรียนรู้จริง เช่น แปลงสาธิตการใช้แหนแดงในการปลูกข้าว แปลงสาธิตการใช้สารชีวภัณฑ์สลับสารเคมี และแปลงสาธิตการใช้โดรนในการฉีดพ่น ทั้งนี้ยังมีการกำหนดกิจกรรมพัฒนา เช่น การจัดงาน Field Day การอบรมเกษตรกร การให้คำปรึกษาเชิงพื้นที่ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การระบาดของโรค แมลง และข้าววัชพืช

สุดท้าย ได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็น “แผนบูรณาการ ศพก. อำเภอศรีสวัสดิ์” เพื่อเสนอต่อจังหวัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและขอรับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ

การจัดทำแผนดังกล่าวมีผู้มีส่วนร่วมหลายฝ่าย ได้แก่ คณะกรรมการ ศพก. อำเภอศรีสวัสดิ์ เกษตรกร เครือข่าย ครุฑเรือนเรียนรู้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ และพัฒนาที่ดิน ตลอดจนผู้นำชุมชนในพื้นที่ เช่น อพป., อสม., หมอдин, อกม. และคณะกรรมการตำรวจชุมชน ซึ่งร่วมกันเป็นพลังขับเคลื่อนให้แผนปฏิบัติการบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อน
การดำเนินเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายคำนวณ ขำสุวรรณ สินค้าหลัก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จุดเด่น ๑.การลดต้นทุนการผลิต ๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.๖๗	พ.ย.๖๗	ธ.ค.๖๗	ม.ค.๖๘	ก.พ.๖๘	มี.ค.๖๘	เม.ย.๖๘	พ.ค.๖๘	มิ.ย.๖๘	ก.ค.๖๘	ส.ค.๖๘	ก.ย.๖๘	
			๑๕,๐๐๐													
๑. การเตรียมการ																
- ประชุมหรือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย			๐		←→											
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.					←→											
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน					←→											
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้					←→											
๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.			๗,๕๐๐													
๒.๑ การปรับปรุงฐานเรียนรู้												←→	←→	←→		
๒.๒ การปรับปรุงแปลงเรียนรู้												←→	←→	←→		
๒.๓ การปรับปรุงจัดทำข้อมูลประจำ ศพก.												←→	←→	←→		
๒.๔ พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือกรับรองศูนย์เครือข่าย					←→											
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย					←→											
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ												←→	←→	←→		
๒.๕ สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย																
ถอดบทเรียน ศพก.			๓,๕๐๐									←→	←→			
๒.๕ คณะกรรมการ ศพก.			๔,๐๐๐													
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	๔	ครั้ง					←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→		
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงสิ่งผ่าน															←→	
การถ่ายทอดเทคโนโลยี																
๓. การให้บริการของ ศพก.			-													
๓.๑ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	๑๒	ครั้ง			←→											←→
๓.๒ การให้บริการด้านเกษตร					←→											←→
๓.๓ Field Day	๑/๓๐	ครั้ง/ราย														
๓.๔ การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-	ครั้ง			←→											←→
๔. การอบรมเกษตรกร			๗,๕๐๐													
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ	๓/๓๐	ครั้ง/ราย	๗,๕๐๐					←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→		
- สรุปผลการอบรม															←→	
๕. พัฒนาทีมงาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
๖. ติดตามประเมินผลรายงาน																
๖.๑ การรายงานความก้าวหน้า				ทุกวันที่ ๒๗ ของเดือน												
๖.๒ สรุปผลการดำเนินงาน															←→	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จุดเริ่มต้นการทำอาชีพเกษตร คืออาชีพเพาะเลี้ยงปลาจำหน่าย กำไรนำมาซื้อที่ดินเพื่อสะสมพื้นที่ทำกิน ได้รับองค์ความรู้จากเกษตรกรในพื้นที่ จึงเกิดแรงบันดาลใจในการทำเกษตร นั่นคือจุดเริ่มต้น จากนั้นปรับเปลี่ยนมาสู่การทำเกษตร เริ่มจากปลูกยางพารา ๒๗ ไร่ ไม่มีแรงงานกรีดยางประกอบกับราคายางพาราตกต่ำจึง

เปลี่ยนจากแปลงปลูกยางพาราเป็นการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ ๓๖ ไร่ ซึ่งเริ่มทำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เมื่อ ๑๐ ปี ที่ผ่านมาราวๆ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นการเริ่มต้นอย่างจริงจังจนถึงปัจจุบัน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- การขาดแคลนแรงงาน เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมากขึ้น และคนรุ่นใหม่ไม่สนใจที่จะสืบทอดอาชีพเกษตรกรรม ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น หุ่นยนต์และเครื่องจักรกลทางการเกษตร สามารถเข้ามาทดแทนแรงงานคนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยี เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ระบบให้น้ำแบบประหยัด และการใช้โดรนเพื่อสำรวจและจัดการแปลงเกษตร สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การใช้เทคโนโลยีการปรับปรุงดิน
- การใช้รถไถ รถหยอดเมล็ด รถเกี่ยว ชุดเครื่องพ่นแรงดันสูง ชุดเครื่องทำร่นใส่ปุ๋ย
- การใช้เทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืช

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพร่วมกับการวิเคราะห์ดิน ช่วยปรับปรุงคุณภาพดินและลดการใช้ปุ๋ยเคมี

- การใช้รถไถ รถหยอดเมล็ด รถเกี่ยว ชุดเครื่องพ่นแรงดันสูง ชุดเครื่องทำร่นใส่ปุ๋ย หรือเครื่องจักรอื่นๆ ที่ทันสมัย ช่วยลดระยะเวลาและแรงงานในการผลิต

- การพัฒนาพันธุ์พืชที่ทนทานต่อโรคและแมลง ช่วยลดความเสี่ยงจากการระบาดของศัตรูพืช การพัฒนาพันธุ์พืชที่ให้ผลผลิตสูงและทนทานต่อสภาพแวดล้อม

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอนวิธีการอย่างละเอียด)

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน คือ การวิเคราะห์ดินเพื่อทราบปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับความต้องการธาตุอาหารของพืช เพื่อกำหนดชนิดและปริมาณปุ๋ยที่เหมาะสมในการใส่ ทำให้พืชได้รับธาตุอาหารเพียงพอต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

- การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชเป็นส่วนหนึ่งของการปรับตัวของภาคเกษตรกรรมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเลือกใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและการจัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้เกษตรกรสามารถรักษาผลผลิตข้าวโพดและรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

- คัดเลือกพันธุ์พืชที่ต้านทานโรคและแมลงได้ดี เป็นวิธีที่ง่ายและประหยัดที่สุดในการจัดการกับปัญหาโรคและแมลง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑).....ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๘๐.....(ไร่)

๑.๒).....มะกรูด.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....(ไร่)

๑.๓).....เกษตรผสมผสาน (ไม้ผล).....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....(ไร่)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑).....เลี้ยงปลาแบบพรวน.....จำนวน.....๒.....(บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑).....กระบือ.....จำนวน.....๒๕.....(ตัว)

๓.๒).....วัว.....จำนวน.....๖.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑).....หญ้ากินนีสีม่วง.....จำนวน.....๕.....(ไร่)

๔.๒).....หญ้ารูซี่.....จำนวน.....๔.....(ไร่)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน (ไถดะ ไถแปร ยกร่อง).....เป็นเงิน.....๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์.....เป็นเงิน.....๑,๒๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่าจ้างปลูก.....เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่ายาคุมวัชพืชและค่าจ้างฉีด.....เป็นเงิน.....๒๒๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมี.....เป็นเงิน.....๕๐.....บาท/ไร่

๑.๖) ค่าปุ๋ยเคมี.....เป็นเงิน.....๙๔๐.....บาท/ไร่

๑.๗) ค่าแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิต.....เป็นเงิน.....๗๒๐.....บาท/ไร่

๑.๘) ค่ารถไถ.....เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๙) ค่าขนส่ง.....เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต.....๕,๑๓๐.....บาท/ไร่

รายได้.....๙,๕๕๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ค่าตอบแทนประจำตำแหน่งกำนันตำบลด่านแม่ฉลวย.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑๒,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ดังนี้

๑. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์.....๖๕๖,๖๐๐.....บาท/ปี

๒. ปศุสัตว์.....๘๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๓. มะกรูดตัดใบ.....๑๐,๐๐๐.....บาท/ปี

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๑๓๖,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ตนเอง

- เพิ่มรายได้ การใช้เทคโนโลยีและการจัดการแปลงอย่างเหมาะสม ช่วยเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

- ลดต้นทุนการผลิต การจัดการแปลงที่มีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืชอย่างเหมาะสม ช่วยลดต้นทุนการผลิต

- การทำการเกษตรแบบที่ยั่งยืน ทำให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงและพึ่งพาตนเองได้

๒) เกษตรกรรายอื่น

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ เกษตรกรต้นแบบสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรรายอื่นๆ ในชุมชน

๓) ชุมชน

- สร้างความเข้มแข็งของชุมชน การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อทำการเกษตรแบบ ช่วยสร้างความสามัคคีและความร่วมมือกันในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- หยุดเผาผลผลิตพืช Green Technology ช่วยลดมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ และมลพิษทางดิน ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาโลกร้อน ภาวะสุขภาพ โดยการใช้วัชพืชมัดตอซังข้าวโพด

- ลดฝุ่น PM ๒.๕

- การอนุรักษ์การจัดการน้ำพลังงานสะอาด

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ลดการชะล้างพังทลายของดิน การทำเกษตรกรรมแบบอนุรักษ์ เช่น การปลูกพืชหมุนเวียน การทำแนวกันไฟ หรือการทำคันดิน สามารถลดการชะล้างพังทลายของดินจากน้ำและลม ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้ประโยชน์ได้ยาวนานขึ้น

- เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน: การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกพืชตระกูลถั่ว และการคลุมดินด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และพืชเจริญเติบโตได้ดี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- ให้คำปรึกษาด้านการทำเกษตรผสมผสาน

- การประชุมร่วมรณรงค์ ฝนหลวง ภัยแล้ง หมอเดิน รณรงค์หยุดเผา
- ขยายผลสู่พื้นที่ทำการเกษตรอื่นๆ เช่น งานต่างๆ จิตอาสา

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- การศึกษาดูงานด้านการเป็นวิทยากรให้ข้อมูล

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- แนะนำการทำเกษตรผสมผสาน ทดแทนการผลิตพืชเชิงเดี่ยว
- รับเรื่องร้องเรียน ปัญหาอุปสรรคในการผลิตสินค้าเกษตร ระดับอำเภอ เพื่อนำเสนอระดับจังหวัด
- แนวทางการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตได้อย่างยั่งยืน
- การจัดการต่อซังข้าวโพดโดยชีววิธี เลี้ยงกระป๋องและวัวในแปลงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผลพลอยได้ คือได้มูลสัตว์ช่วยปรับสภาพดินเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

แนะนำการวางแผนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการประชุมหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ด้วยกลไกของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย ศพก.

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น และอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสวัสดิ์ ส่งเสริมและขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม เช่น หยุดเผา การลดการใช้สารเคมี การจัดการน้ำ ฯลฯ

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. การถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรเป้าหมาย การนำความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตรมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อยกระดับความรู้และทักษะในการทำการเกษตร

๒. การประชุมคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ จัดการประชุมคณะกรรมการ ศพก. และคณะกรรมการแปลงใหญ่ เพื่อหารือและวางแผนการดำเนินงานของศูนย์ฯ และโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. การสนับสนุนการดำเนินงานและให้บริการสมาชิก ศพก. และแปลงใหญ่ อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ และแปลงใหญ่ รวมถึงการให้บริการต่างๆ แก่เกษตรกรสมาชิก เช่น การให้คำปรึกษา การจัดหาปัจจัยการผลิต และการตลาด

๔. การประเมินศักยภาพ ศพก. ประเมินศักยภาพของศูนย์ฯ ในด้านต่างๆ เช่น บุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การติดตามประเมินผลและกำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ และโครงการต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ได้รับการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านเกษตร การเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชนเกษตร และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างยั่งยืน การเป็น ศพก. จึงเป็นมากกว่าการเป็นศูนย์เรียนรู้ แต่เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรของชุมชนอย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑ กำนันตำบลด่านแม่แฉลบ
- ๒ ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอศรีสวัสดิ์
- ๓ อุปนายกสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดกาญจนบุรี
- ๔ ประธานกองทุนหมู่บ้านทำสนุ่น
- ๕ ประธานเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านอำเภอศรีสวัสดิ์
- ๖ กรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านจังหวัดกาญจนบุรี
- ๗ ประธานกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านทำสนุ่น
- ๘ กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนศรีสวัสดิ์พิทยาคม
- ๙ ประธานกองทุน ก ข ค จ หมู่บ้านทำสนุ่น
- ๑๐ ประธานกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ตำบลด่านแม่แฉลบ
- ๑๑ กรรมการห้ามล่าสัตว์ป่าอำเภอศรีสวัสดิ์

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำงานด้วยความมุ่งมั่น เรียนรู้จากความผิดพลาด และมีความสุขกับสิ่งที่ทำ”

มุ่งมั่นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักให้อภัย และเข้าใจผู้อื่น มีความยืดหยุ่นและปรับตัว และการมีความสุขกับสิ่งที่ทำ

อย่ากลัวความล้มเหลว การล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ การเรียนรู้จากความผิดพลาดจะช่วยให้คุณเติบโตและพัฒนาตัวเองได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายคำนวน ขำสุวรรณ ประธาน ศพก.
๒. นางสุภาวดี พุทธา กรรมการ ศพก.
๓. นายพนม ไคลมี กรรมการ ศพก.
๔. นางสาววาสนา คำแสนลาด เครือข่าย ศพก.
๕. นางสาวณัฐภัฏฐา เนียมดี สารวัตรกำนันตำบลนาสวน
๖. นางอารีรัตน์ ขำสุวรรณ มีสุข สารวัตรกำนันตำบลด่านแม่แฉลบ
๗. นางสาวอริศรา กุศลนทร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี
๘. นางสาวอิศรัตน์ แสงอรุณ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี
๙. นายปิยะวัฒน์ ทองแท่งใหญ่ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี
๑๐. นางสาวสมทรง จิตต์จ้านงค์ เกษตรอำเภอศรีสวัสดิ์
๑๑. นางสาวธนันต์ ใจเจริญทรัพย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสวัสดิ์

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การถอดบทเรียนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีการใช้เครื่องมือหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงลึกและเชิงประจักษ์ เริ่มจากการใช้ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้เก็บข้อมูลตลอดทั้งแบบฟอร์ม เน้นการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น แรงบันดาลใจ ความภาคภูมิใจ และประสบการณ์ตรงจากเกษตรกรและผู้มีส่วนร่วม ซึ่งช่วยสะท้อนมิติด้านความรู้สึกและทัศนคติได้อย่างชัดเจน ต่อมา มีการใช้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูล การจัดทำแผนและการขับเคลื่อนงานร่วมกัน เครื่องมือนี้มีจุดเด่นที่สามารถสะท้อนมุมมองและความคิดเห็น ทำให้เห็นความต้องการร่วมและแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายอีกหนึ่งเครื่องมือที่สำคัญคือ การวิเคราะห์ SWOT ซึ่งช่วยให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการดำเนินงาน ศพก. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ถูกนำมาใช้ประกอบการเขียนส่วนวิเคราะห์ผลสำเร็จและกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการใช้ Timeline เพื่ออธิบายลำดับขั้นตอนและพัฒนาการของศูนย์ฯ ทำให้สามารถเล่าเรื่องราวประวัติการก่อตั้ง การเติบโต และความสำเร็จได้อย่างเป็นระบบ และสุดท้ายคือ การใช้ภาพถ่ายและแผนที่ ซึ่งจัดทำเป็นภาคผนวก เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงพื้นที่และแสดงหลักฐานที่ชัดเจนและเชื่อถือได้

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

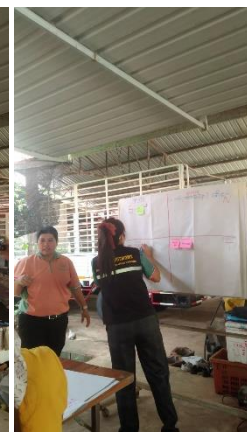
.....-.....

.....

.....

.....

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม (ต่อ)

ผู้จัดทำ ธนันณัฐ เจริญทรัพย์
 (นางสาวธนันณัฐ เจริญทรัพย์)
 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
 ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘